

забезпечують інтеграцію знань і практичних умінь, розвиток критичного мислення, креативності та дослідницьких навичок студентів. Показано, що ефективна професійна підготовка майбутніх учителів технологій потребує системного оновлення змісту та структури освітнього процесу, застосування сучасних освітніх технологій і методик, створення сприятливих педагогічних умов для розвитку професійної компетентності, готовності до інноваційної діяльності та адаптивності в сучасному освітньому середовищі.

Ключові слова: професійна підготовка, учитель трудового навчання та технологій, компетентнісний підхід, STEM-освіта, цифрові технології, педагогічна рефлексія, проектно-дослідницька діяльність, технологічна компетентність, інноваційне мислення, педагогічна практика.

УДК 378.147:796.071.4

**THEORETICAL FOUNDATIONS OF PROFESSIONAL TRAINING OF
FUTURE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS AS A PROBLEM OF
HUMANITARIAN SCIENTIFIC DISCOURSE**

**ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ПРОБЛЕМА ГУМАНІТАРНОГО
НАУКОВОГО ДИСКУРСУ**

Данило Цимбал

здобувач 1 курсу третього
(освітньо-наукового) рівня вищої
освіти освітньої програми
«Освітні, педагогічні науки»
E-mail: peps53233@gmail.com
ORCID 0009-0007-0099-0090
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет», Україна

Danylo Tsymbal

getter of the 1st year of the third
(educational and scientific) level of higher
education of the educational program
“Educational and Pedagogical Sciences”
E-mail: peps53233@gmail.com
ORCID 0009-0007-0099-0090
SHEI “Donbas State Pedagogical
University”, Ukraine

ABSTRACT

The article emphasizes that one of the most relevant issues in modern pedagogical science is the professional training of teachers for educational activities. It is noted that the professional training of future physical education teachers is an urgent issue of contemporary educational policy in Ukraine, since it directly affects the improvement of public health, physical development, and the social progress of society. Scientific and reference literature has been analyzed, which confirms the existence in academic discourse of such concepts as “training”, “professional training” and “professional training of future teachers”, which to some extent concern the preparation of future physical education teachers in higher education institutions. It is noted that “training” is an activity (learning process) aimed at acquiring knowledge, developing skills, abilities, and competencies, the result of which

is readiness to perform specific tasks. Various approaches to defining the concepts of “professional training”, “professional training of a future educator”, and “professional training of a teacher” are identified. It is emphasized that the professional training of future physical education teachers takes place in higher education institutions within educational and professional programs of the first (bachelor’s) and second (master’s) levels of higher education. Professional training of future physical education teachers is defined as an organized, purposeful, and systematic process of mastering general professional and specialized knowledge, skills, abilities, capacities, and experience, as well as forming general and specific (professional) competencies necessary to obtain the professional qualification “Physical Education Teacher” and to successfully perform cognitive and practical tasks in professional activities.

Key words: *training, professional training, professional training of future teachers, professional training of future physical education teachers.*

Актуальність теми. Одним із найактуальніших питань педагогічної науки сьогодення є професійна підготовка вчителів до освітньої діяльності. Сучасна школа потребує не просто вчителя, а лідера, оптимістичного, гуманного, мобільного, креативного фахівця, зі сформованими загальними та спеціальними компетентностями, конкурентоспроможного на ринку праці, який може стати агентом змін. Професія вчителя фізичної культури особлива тому, що педагог, який не має фізичних задатків, покликання до цієї діяльності, особистого захоплення спортом, не займається якимось із його видів, не зможе працювати ефективно, творчо, продуктивно, не стане майстром своєї справи.

Актуальність обраної теми посилена об’єктивною потребою суспільства в гармонійному фізичному та розумовому розвитку молодого покоління, навчанні його засобам збереження та зміцнення здоров’я, вимогами суспільства та держави до компетентності майбутніх учителів фізичної культури, ґрунтовної підготовки до професійної фізкультурно-педагогічної діяльності.

Концептуальні положення щодо підготовки майбутніх учителів фізичної культури визначено в Законах України «Про освіту» (2017 р., зі змінами 2025 р.), «Про вищу освіту» (2014 р., зі змінами 2025 р.), «Про фізичну культуру і спорт» (1994 р., зі змінами 2019 р.), Національній доктрині розвитку фізичної культури і спорту (2004 р., зі змінами 2005 р.) та ін. Нормативні документи сприяють розумінню того, що «кадрова політика в галузі фізичної культури і спорту базується на використанні науково обґрунтованих підходів до прогнозування та задоволення реальних потреб суспільства у відповідних фахівцях (як за кількістю, так і за якістю підготовки), підвищення рівня захисту їх інтересів, удосконалення системи морального й матеріального стимулювання, нормування та оплати праці, посилення особистої відповідальності за кінцевий результат діяльності» (Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту, 2005).

Важлива роль у процесі професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання належить закладам вищої освіти, які покликані забезпечити отримання вищої освіти здобувачами (сукупності систематизованих знань, умінь

і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти) (Про вищу освіту, 2025)).

Отже, професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури є нагальним питанням сучасної освітньої політики України, адже від цього залежить підвищення рівня здоров'я та фізичного розвитку населення, а також соціальний прогрес суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній психолого-педагогічній літературі досліджено такі аспекти заявленої наукової проблеми: аналіз впливу дистанційних освітніх платформ на якість підготовки вчителів фізичної культури в закладах вищої освіти України (П. Лівак), педагогічні умови підготовки сучасного вчителя фізичної культури (Г. Кондрацька, Р. Федорищак), модернізація процесу підготовки викладачів фізичного виховання в закладах вищої освіти України (С. Бойченко, І.Дека, Л.Котенджи), європейський досвід підготовки вчителя фізичної культури до індивідуальної роботи з учнями (Ю. Мосейчук, О. Цибанюк), міжнародний досвід підготовки фахівців фізичної культури та спорту до викладання в школах (І. Скрипка), підготовка майбутніх учителів фізичної культури до педагогічного процесу безперервної дії (О. Проніков), формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до тренерської діяльності в ігрових видах спорту (О. Сопотницька), модель підготовки майбутнього вчителя фізичної культури до професійного самовдосконалення в умовах модернізації професійної освіти (І. Шаповалова), формування готовності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до діяльності у фітнес-центрах (Л. Дудорова, Ю. Паришкара) тощо.

Вектори розгортання наукової думки вчених щодо професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури репрезентовано в науковому фонді ґрунтовними дослідженнями О. Даниско, О.Іваненко, С. Лазоренко, Л. Семеновської, О. Шапран та ін. (професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури в умовах змішаного навчання), А. Жиденко, Т. Міщенко, В. Паперник (професійна підготовка магістрів у галузі фізичної культури та спорту), Ю. Мосейчук (психолого-педагогічні аспекти вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в контексті неперервної освіти), М. Ляної, Т. Однолеток (професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури як педагогічна проблема), Н. Степанченко (система професійної підготовки вчителів фізичного виховання), О. Тимошенко (теоретико-методичні засади оптимізації професійної підготовки вчителів фізичної культури в закладах вищої освіти), А. Євтифієва, С. Резнік (сутність професійної підготовки майбутніх магістрів фізичної культури та спорту до організації оздоровчих і спортивних заходів) та ін.

Проблему вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури під час освітнього процесу у ЗВО досліджували такі вчені: Г. Грибан, П. Пилипчук, Д. Опанчук (значущість вивчення майбутніми вчителями фізичної культури навчальної дисципліни «Теорія та методика

навчання атлетизму»); І. Губарев (вивчення дисципліни «Історія фізичної культури» здобувачами ОПП «Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського) рівня спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»); А. Жиденко (значення дисципліни «Фізіологічні основи адаптації до м'язової діяльності», удосконалення навчальної програми з дисципліни «Методологія збереження та зміцнення здоров'я» для магістрів спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура) та 017 Фізична культура і спорт); А. Ляшевич, І. Чернуха (вивчення навчальної дисципліни «Фізіологічні основи фізичного виховання та спорту» студентами спеціальностей 014.11 Середня освіта (Фізична культура), 017 Фізична культура і спорт); Т. Осадченко, А. Семенов, В. Ткаченко (вивчення навчальної дисципліни «Адаптивне фізичне виховання» студентами факультетів фізичного виховання педагогічних університетів та інститутів); Р. Руденко (навчальна програма з масажу як складник підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання та спорту); С. Черненко (вивчення дисципліни «Теорія й методика фізичного виховання» здобувачами спеціальності «Фізичне виховання і спорт») та ін. Вивчення зазначених дисциплін майбутніми вчителями фізичної культури має фундаментальне значення, бо вони формують знання про методи фізичного розвитку, зміцнення здоров'я, уміння та навички для роботи вчителем, тренером чи інструктором, а також забезпечують розуміння наукових принципів навчання та виховання, правильного застосування термінології та методики, адаптації навчальних програм відповідно до індивідуальних потреб учнів.

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Мета статті полягає в розкритті теоретичних засад професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Вивчення наукової, довідникової літератури засвідчує функціонування в науковому обігу понять «підготовка», «професійна підготовка», «професійна підготовка майбутніх учителів» щодо підготовки майбутніх учителів фізичної культури у ЗВО.

Поняття «підготовка» найчастіше потрактовують як: дію, спрямовану на забезпечення, здійснення, проведення, виконання чогось (Садова, 2009: 327); спеціальне навчання, процес, під час якого здійснюється навчання (виховання), формування, здобуття необхідних знань, умінь та навичок, і результатом такого навчання є безпосередня підготовленість того, кого навчали (виховували) (Попова, 2017: 26).

Деякі вчені розуміють поняття «підготовка» у декількох значеннях: навчання як формування готовності до виконання майбутніх завдань; готовність як наявність компетентності, знань, умінь, необхідних для виконання поставлених завдань (Васильєва, 2003: 272); споріднення термінів «підготовка» (уживається у двох вимірах: як процес і як результат) та «освіта» (є тривимірним: від процесу до результату, до мережі навчально-виховних закладів) (Авраменко, 2002: 18). Отже, учені (К. Авраменко, М. Божик, М. Васильєва, О. Попова, Т. Садова та ін.) потрактовують сутність терміна

«підготовка» як процес, дію, діяльність, а саму «готовність» – як результат дій цього процесу. У нашому розумінні «підготовка» – це дія (навчання), що спрямована на отримання знань, формування вмінь, навичок, компетенцій, наслідком якої є готовність до виконання певних завдань.

Теоретичний аналіз досліджень вітчизняних учених уможливив виокремити різні підходи до визначення поняття «професійна підготовка»: система організаційних і педагогічних заходів, які забезпечують формування в особистості професійної спрямованості, системи знань, навичок, умінь і професійної готовності, що, так само, визначається як суб'єктивний стан особистості, яка вважає себе здатною та підготовленою до виконання певної професійної діяльності й прагне цього (Танько, 2004: 16); система змістових й організаційних заходів (Садова, 2009: 327), процес, під час якого відбувається професійне становлення майбутнього фахівця, мета та результат діяльності освітнього закладу, сенс включення здобувача в освітню діяльність (Семиченко, 1992: 48-50) тощо.

Якщо йдеться про підготовку до педагогічної діяльності як професійної, учені (І. Брюховецька, Т. Костолович, О. Ляска, Т. Сорочинська, Г. Троцько, Л. Хомич, О. Шурин та ін.) вважають за доцільне використовувати термін «професійно-педагогічна підготовка» та зазначають, що така підготовка – це організований, систематичний та цілеспрямований процес формування та розвитку професійно-педагогічних знань, умінь, навичок, якостей студента, необхідних для успішної реалізації майбутньої діяльності (Ляска, 2014), процес навчання студентів із психолого-педагогічних дисциплін, у науково-дослідній і навчально-практичній роботі, основними компонентами системи цієї підготовки здобувача є мета, функції, структура, зміст, форми, методи, контроль, а рівень їх розробленості, взаємодії визначає ефективність підготовки фахівця (Хомич, 1998), інтегративна сукупність фізичних, інтелектуальних, загальнокультурних і моральних якостей, професійних знань і вмінь, необхідних для успішної навчальної та виховної роботи (Шурин, 2016).

Фахівці галузі професійної підготовки (Г. Беленька, І. Беха, О. Богініч, З. Борисова, О. Глузман, О. Дубасенюк, І. Зязюн, О. Луценко, Л. Поліщук, Н. Семініхіна та ін.) акцентують на професійній підготовці майбутнього вихователя, учителя, педагога та зазначають:

– професійна підготовка майбутнього вихователя – це багатофакторна структура, головним завданням якої є набуття студентами особистісного смислу діяльності, формування фахової майстерності, зацікавлення до роботи з дітьми та їхніми батьками, що постійно зростає, а також розвиток успішності в діяльності (Беленька, Богініч, & Борисова, 2009: 101);

– професійна підготовка майбутнього вчителя – цілеспрямований, планомірний та організований процес педагогічних впливів як у процесі навчання, так і в позаучбовий час, унаслідок якого в студентів формуються професійно значущі й особистісні якості, здобувачі оволодівають професією та спеціальністю (Поліщук, 2009: 115);

– професійна підготовка майбутнього педагога – засвоєння студентами сучасних знань із загально-професійних і фахових дисциплін, виховання високоосвіченої, культурної, гармонійно розвиненої особистості, пропагування ідеї інклюзивної освіти, здоров'язберігального та ціложиттєвого навчання, освіти в інтересах сталого розвитку, компетентнісного підходу, демократії, створення єдиної зони європейської освіти, толерантності (Калюжна, 2013: 36).

Зауважимо, що професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури відбувається у ЗВО на освітньо-професійних програмах першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти.

У ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (далі – ДДПУ) розроблено (на підставі Тимчасового стандарту ДДПУ), акредитовано та запроваджено ОП «Середня освіта (Фізична культура)» (рівень вищої освіти перший (бакалаврський), ступінь вищої освіти бакалавр, галузь знань А Освіта, спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметна спеціальність А4.11 Середня освіта (Фізична культура)) та ОП «Середня освіта (Фізична культура)» (рівень вищої освіти другий (магістерський), ступінь вищої освіти магістр, галузь знань А Освіта, спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметна спеціальність А4.11 Середня освіта (Фізична культура)).

Метою ОП «Середня освіта (Фізична культура)» (рівень вищої освіти перший (бакалаврський)) є підготовка фахівців із високою професійною майстерністю, творчим і духовним потенціалом, готовністю адаптуватися до змін, ефективно розв'язувати комплексні задачі та проблеми в педагогічній діяльності в ЗЗСО, виконувати завдання практичного характеру, що передбачає формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей через органічне поєднання освітньої, наукової та інноваційної діяльності на основі студентоцентризму, академічної доброчесності та соціальної відповідальності (ОП «Середня освіта (Фізична культура)», 2025).

Метою ОП «Середня освіта (Фізична культура)» (рівень вищої освіти другий (магістерський)) є поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь, навичок студентів із фахових дисциплін, опанування загальних засад методології наукової та професійної педагогічної діяльності, формування загальних, спеціальних (професійних) компетентностей, необхідних для ефективного розв'язування стандартних і нестандартних комплексних проблем у процесі професійної педагогічної діяльності в закладах освіти, виконання завдань інноваційного характеру для оволодіння методологією дослідницької діяльності з предметної спеціальності А4.11 Середня освіта (Фізична культура) (ОП «Середня освіта (Фізична культура)», 2025).

Екстраполюючи наведені визначення професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, мету підготовки бакалаврів і магістрів спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметної спеціальності А4.11 Середня освіта (Фізична культура), доходимо її розуміння: це організований, цілеспрямований, планомірний процес оволодіння загально-професійними та фаховими знаннями, уміннями, навичками, здатностями та

досвідом, формування загальних і спеціальних (професійних) компетентностей, необхідних для оволодіння професійною кваліфікацією «Учитель фізичної культури» та подальшого успішного виконання завдань пізнавального та практичного характеру в професійній діяльності.

Зважаємо на думку І. Шаповалової, яка зазначила, що професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури має бути поетапною та включати створення професійно спрямованого освітнього середовища, забезпечення творчої співпраці викладача зі здобувачами, професійного самовираження майбутніх учителів фізичної культури, професійного спрямування навчання для підвищення педагогічної майстерності здобувачів, налагодження тісного зв'язку із закладами загальної середньої освіти тощо (Шаповалова, 2015: 337–338).

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Аналіз потрактувань понять «підготовка», «професійна підготовка», «професійна підготовка майбутніх учителів», «професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури» уможливило зазначити, що процес професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури є складним і багатограним, бо потребує поєднання педагогічних, спортивних і методичних знань, умінь і навичок.

Якісна професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури залежить від особистісного розвитку здобувачів, засвоєння здобувачами професійних знань, умінь і навичок застосовувати їх на практиці, сформованості загальних і спеціальних компетентностей, професійних якостей, важливих для майбутнього вчителя, глибокого розуміння сутності практичної діяльності вчителя фізичної культури, а головне – готовності до виконання педагогічної діяльності.

ДЖЕРЕЛА І ЛІТЕРАТУРА

Авраменко, К.Б. (2002). Методична підготовка вчителів початкових класів у педагогічних навчальних закладах України (1956-1996 рр.): автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. Київ, 21 с.

Беленька, Г.В., Богініч, О.Л., & Борисова, З.Н. (2009). Підготовка вихователя до розвитку особистості дитини в дошкільному віці: монографія / за заг. ред. І.І.Загарницької. Київ: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 310 с.

Васильєва, М.П. (2003). Теоретичні основи деонтологічної підготовки педагога: дис. д-ра пед. наук: 13.00.04 / Харківський держ. пед. ун-т ім.Г.С.Сковороди. Харків: ХДПУ імені Г.С.Сковороди, 432 с.

Калюжна, Т.Г. (2013). Сучасні вимоги до професійної підготовки майбутнього вчителя. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Сер. : Психолого-педагогічні науки.* (4). 32–37.

Ляска, О.П. (2014). Професійно-педагогічна підготовка інженерів-педагогів в аграрному вузі. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія : Педагогічна.* (20). 139–142.

Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту: ВР України від 28.09.2004 р. № 1148/2004 (зі змінами від 21.10.2005 р. № 1505/2005 (1505/2005)). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004#Text>

Освітня (освітньо-професійна) програма «Середня освіта (Фізична культура)» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) / ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2025. URL: <https://surl.li/eywrlb>

Освітня (освітньо-професійна) програма «Середня освіта (Фізична культура)» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) / ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2025. URL: <https://surl.li/jsaiax>

Поліщук, Л.П. (2009). Особливості професійної підготовки майбутніх фахівців у педагогічних закладах України. *Вісник Житомир. держ. ун-ту.* (48). 112–115.

Попова, О.В. (2017). Теоретико-методичні засади професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх перекладачів китайської мови в умовах університетської освіти: дис. д-ра пед. наук: 13.00.04, 13.00.02 / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського». Одеса, 479 с.

Про вищу освіту: Закон України від 01.01.2014 р. (зі змінами від 21.08.2025 р. № 4579-IX). Відомості Верховної Ради (ВВР), 2025, № 11–14, ст. 35. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

Садова, Т.А. (2009). Професійно-педагогічна підготовка: дефінітивний аналіз проблеми. *Педагогічні науки: зб. наук. праць.* Херсон: Вид-во ХДУ, (51). 326–332.

Семиченко, В.А. (1992). Концепція цілісності та її реалізації в професійній підготовці майбутніх учителів: дис.... докт. псих. наук: 19.00.07 / КДПІ ім.М.П.Драгоманова. Київ, 432 с.

Танько, Т.П. (2004). Теорія та практика музично-педагогічної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів у педагогічних університетах: автореф. дис. ... доктора пед. наук: 13.00.04 / ХДПУ ім. Г.С.Сковороди. Харків, 41 с.

Хомич, Л.О. (1998). Професійно-педагогічна підготовка вчителя початкових класів: монографія. Київ: Магістр S, 200 с.

Шаповалова, І. (2015). Модель підготовки майбутнього вчителя фізичної культури до професійного самовдосконалення в умовах модернізації професійної освіти. *Витоки педагогічної майстерності.* (15). 336–342.

Шурин, О.І. (2016). Професійно-педагогічна підготовка вчителя технологій у контексті євроінтеграційних процесів. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка.* (3). 214–220.

REFERENCES

Avramenko, K.V. (2002). *Metodychna pidhotovka vchyteliv pochatkovykh klasiv u pedahohichnykh navchalnykh zakladakh Ukrainy (1956-1996 rr.): avtoref.*

dys. kand. ped. nauk: 13.00.04 / In-t pedahohiky i psykhologii prof. osvity APN Ukrainy. Kyiv, 21 s. [in Ukrainian].

Bielienska, H.V., Bohinich, O.L., & Borysova, Z.N. (2009). Pidhotovka vykhovatelya do rozvytku osobystosti dytyny v doshkilnomu vitsi: monohrafiia / za zah. red. I.I.Zaharnytskoi. Kyiv: Vyd-vo NPU imeni M.P.Drahomanova, 310 s. [in Ukrainian].

Vasyliieva, M.P. (2003). Teoretychni osnovy deontolohichnoi pidhotovky pedahoha: dys. d-ra ped. nauk: 13.00.04 / Kharkivskyi derzh. ped. un-t im.H.S.Skovorody. Kharkiv: KhDPU imeni H.S.Skovorody, 432 s. [in Ukrainian].

Kaliuzhna, T.H. (2013). Suchasni vymohy do profesiinoi pidhotovky maibutnoho vchytelia. Naukovi zapysky Nizhynskoho derzhavnogo universytetu im. Mykoly Hoholia. Ser. : Psykhologo-pedahohichni nauky. (4). 32–37. [in Ukrainian].

Liaska, O.P. (2014). Profesiino-pedahohichna pidhotovka inzheneriv-pedahohiv v ahrarnomu vuzi. Zbirnyk naukovykh prats Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohienka. Seriiia : Pedahohichna. (20). 139–142. [in Ukrainian].

Natsionalna doktryna rozvytku fizychnoi kultury i sportu: VR Ukrainy vid 28.09.2004 r. № 1148/2004 (zi zminamy vid 21.10.2005 r. № 1505/2005 (1505/2005). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004#Text> [in Ukrainian].

Osvitnia (osvitno-profesiina) prohrama «Serednia osvita (Fizychna kultura)» pidhotovky zdobuvachiv pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity spetsialnosti A4 Serednia osvita (za predmetnymi spetsialnostiamy) / DVNZ «Donbaskyi derzhavnyi pedahohichni universytet», 2025. URL: <https://surl.li/eywrlb> [in Ukrainian].

Osvitnia (osvitno-profesiina) prohrama «Serednia osvita (Fizychna kultura)» pidhotovky zdobuvachiv druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity spetsialnosti A4 Serednia osvita (za predmetnymi spetsialnostiamy) / DVNZ «Donbaskyi derzhavnyi pedahohichni universytet», 2025. URL: <https://surl.li/jsaiax> [in Ukrainian].

Polishchuk, L.P. (2009). Osoblyvosti profesiinoi pidhotovky maibutnykh fakhivtsiv u pedahohichnykh zakladakh Ukrainy. Visnyk Zhytomyr. derzh. un-tu. (48). 112–115. [in Ukrainian].

Popova, O.V. (2017). Teoretyko-metodychni zasady profesiino-movlennievoi pidhotovky maibutnykh perekladachiv kytayskoi movy v umovakh universytetskoj osvity: dys. d-ra ped. nauk: 13.00.04, 13.00.02 / DZ «Pivdenoukrainskyi natsionalnyi pedahohichni universytet imeni K.D.Ushynskoho». Odesa, 479 s. [in Ukrainian].

Pro vyshchu osvitu: Zakon Ukrainy vid 01.01.2014 r. (zi zminamy vid 21.08.2025 r. № 4579-IX). Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR), 2025, № 11–14, st. 35. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> [in Ukrainian].

Sadova, T.A. (2009). Profesiino-pedahohichna pidhotovka: definityvnyi analiz problemy. Pedahohichni nauky: zb. nauk. prats. Kherson: Vyd-vo KhDU, (51). 326–332. [in Ukrainian].

Semychenko, V.A. (1992). Kontsepsiia tsilisnosti ta yii realizatsii v profesiinii pidhotovtsi maibutnykh uchyteliv: dys.... dokt. psykh. nauk: 19.00.07 / KDPI

im.M.P.Drahamanova. Kyiv, 432 s. [in Ukrainian].

Tanko, T.P. (2004). Teoriia ta praktyka muzychno-pedahohichnoi pidhotovky maibutnikh vykhovateliv doshkilnykh zakladiv u pedahohichnykh universytetakh: avtoref. dys. ... doktora ped. nauk: 13.00.04 / KhDPU im. H.S.Skovorody. Kharkiv, 41 s. [in Ukrainian].

Khomych, L.O. (1998). Profesiino-pedahohichna pidhotovka vchytelia pochatkovykh klasiv: monohrafiia. Kyiv: Mahistr S, 200 s. [in Ukrainian].

Shapovalova, I. (2015). Model pidhotovky maibutnoho vchytelia fizychnoi kultury do profesiinoho samovdoskonalennia v umovakh modernizatsii profesiinoi osvity. Vytoky pedahohichnoi maisternosti. (15). 336–342. [in Ukrainian].

Shurn, O.I. (2016). Profesiino-pedahohichna pidhotovka vchytelia tekhnolohii u konteksti yevrointehratsiinykh protsesiv. Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Seria: pedahohika. (3). 214–220. [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ.

У статті підкреслено, що одним із найактуальніших питань педагогічної науки сьогодення є професійна підготовка вчителів до освітньої діяльності. Зазначено, що професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури є нагальним питанням сучасної освітньої політики України, адже від цього залежить підвищення рівня здоров'я та фізичного розвитку населення, а також соціальний прогрес суспільства. Проаналізовано наукову, довідникову літературу, яка засвідчила функціонування в науковому обігу понять «підготовка», «професійна підготовка», «професійна підготовка майбутніх учителів» щодо підготовки майбутніх учителів фізичної культури у ЗВО. Зауважено, що «підготовка» – це дія (навчання), спрямована на отримання знань, формування вмінь, навичок, компетенцій, результатом якої є готовність до виконання певних завдань. Виокремлено різні підходи до визначення понять «професійна підготовка», «професійна підготовка майбутнього вихователя, учителя, педагога». Підкреслено, що професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури відбувається у ЗВО на освітньо-професійних програмах першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти. Визначено, що професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури – це організований, цілеспрямований, планомірний процес оволодіння загально-професійними та фаховими знаннями, уміннями, навичками, здатностями та досвідом, формування загальних і спеціальних (професійних) компетентностей, необхідних для оволодіння професійною кваліфікацією «Учитель фізичної культури» та подальшого успішного виконання завдань пізнавального й практичного характеру в професійній діяльності.

Ключові слова: підготовка, професійна підготовка, професійна підготовка майбутніх учителів, професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури.